

Rekomendacje - podsumowanie pracy uczestników seminarium
„Przemoc wobec osób zależnych (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, dzieci)”

Uczestnicy seminarium dzieląc się doświadczeniem z pracy z rodzinami, w których występuje przemoc wobec osób zależnych wyróżnili:

1. Najczęstsze formy przemocy wobec osób zależnych, którymi się spotykają:

- Krzywdzenie fizyczne,
- Krzywdzenie psychiczne i emocjonalne,
- Wykorzystanie finansowe (przemoc materialna/przemoc ekonomiczna) – dotyczy przede wszystkim osób starszych i niepełnosprawnych,
- Zaniedbanie

2. Czynniki ryzyka występowania przemocy wobec osób zależnych, które obserwują:

- Historia rodziny(historia przemocy w rodzinie)
- Wzajemna zależność członków rodziny
- Dzielenie wspólnego mieszkania lub domu
- Fizyczne i/lub psychiczne obciążenie opiekuna – stres opiekuna
- Choroby
- Izolacja społeczna
- Uzależnienia i zaburzenia psychiczne

3. Trudności w pracy z rodzinami, w których istnieje zjawisko przemocy wobec osób zależnych:

- Niska motywacja osób zależnych do zmian. Uczestnicy niską motywację przypisują wszystkim grupom osób zależnych(dzieciom, osobom starszym i niepełnosprawnym), natomiast różnicują ją pod względem uwarunkowań psychologicznych.
- Trudności w zakresie specjalistycznej pomocy psychologicznej i prawnej osobom zależnym. Wiele ośrodków nie dysponuje kadrami

- Brak wystarczającej współpracy z ośrodkami, które oferują różnego rodzaju wsparcie i pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym.
 - Brak dobrej współpracy z instytucjami współpracującymi na rzecz pomocy osobom zależnym – najczęściej wskazywane są placówki oświatowe i placówki służby zdrowia.
 - Brak superwizji w ośrodkach pomocy społecznej. W kontekście obciążeń związanych z pracą z rodziną, w której występuje przemoc uczestnicy zaznaczają superwizję jako niezbędną do skutecznego działania i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.
 - Trudności w obszarze diagnozy przemocy wobec osób zależnych, które wynikają przede wszystkim z charakterystyki osób zależnych. Wiele symptomów, które mogą świadczyć o przemocy, może wynikać z dolegliwości i chorób osób starszych czy niepełnosprawnych.
4. **Szanse w pracy z rodzinami, w których istnieje zjawisko przemocy wobec osób zależnych**
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie diagnozy przemocy wobec osób zależnych i pomocy tym osobom. Wielu uczestników szkolenia zwracało uwagę na duży wpływ różnych organizacji działających w lokalnej społeczności, dzięki którym diagnoza i szeroko pojęta profilaktyka przemocy może być realizowana.
 - Realizacja programów profilaktycznych na rzecz przeciwdziałania przemocy wobec osób zależnych.
 - Tworzenie się w niektórych ośrodkach pomocy społecznej komórek, które tworzą pracownicy socjalni specjalizujący się w pomocy osobom zależnym. Dzięki takim działaniom unika się trudności w zakresie określonych działań interwencyjnych ale również w obszarze choćby komunikowania się z osobami zależnymi (zwłaszcza z osobami niepełnosprawnymi).
 - Rozwój współpracy z placówkami, które wspierają osoby zależne w codziennym funkcjonowaniu, oferują pomoc psychologiczną, prawną, materialną.
 - Możliwości kształcenia w zakresie pracy z rodziną, w której istnieje zjawisko przemocy wobec osób zależnych.
 - Wymiana doświadczeń w zakresie dobrych praktyk pomiędzy ośrodkami pomocy społecznej.
 - Rozwój współpracy z placówkami oświaty i służby zdrowia.